

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 02.05.2002
KOM(2002) 214 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Rapport om gennemførelsen
af Rådets beslutning 1999/51/EF af 21. december 1998 om fremme af ophold i andre
europæiske lande som led i vekseluddannelse, herunder lærlingeuddannelse**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Rapport om gennemførelsen af Rådets beslutning 1999/51/EF af 21. december 1998 om fremme af ophold i andre europæiske lande som led i vekseluddannelse, herunder lærlingeuddannelse

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning.....	4
1.1.	Rapportens formål og struktur	4
1.2.	Beslutningen om at fremme ophold i et andet europæisk land	4
1.3.	Evaluering	5
2.	Rammerne for gennemførelsen	5
2.1.	Koordinering og centraliserede aktiviteter	6
2.1.1.	Koordinering	6
2.1.2.	Udfærdigelse af "Europass-uddannelse-dokumenter"	7
2.1.3.	Oplysninger	7
2.1.4.	Finansiell forvaltning.....	8
2.2.	De nationale gennemførelsesstrukturer	8
2.2.1.	De nationale kontaktpunkter og deres opgaver.....	8
2.2.2.	Forskellige nationale strategier	9
3.	Gennemførelsesaktiviteter	11
3.1.	Nationale politikker og praksis.....	11
3.1.1.	Fastlæggelse af et ophold i et andet europæisk land.....	11
3.1.2.	Distributionsprocedurer og håndtering i praksis.....	12
3.2.	Oplysninger om ophold i et andet europæisk land og anvendelsen af "Europass-uddannelse-dokumenterne"	13
3.2.1.	Mængde pr. land.....	13
3.2.2.	Bevægelser mellem landene.....	14
3.2.3.	Varigheden af praktikopholdene.....	15
3.2.4.	Køn og alder blandt indehaverne af "Europass-uddannelse"	16
3.2.5.	Uddannelsesniveaue og institutionstype	16
3.2.6.	De forskellige sektorerers deltagelse og smv'ernes engagement	17

3.2.7.	Relationer til andre programmer og initiativer	17
3.3.	Information og fremmende foranstaltninger	18
3.4.	Evaluering	19
4.	Konklusioner	20

1. INDLEDNING

1.1. Rapportens formål og struktur

Formålet med denne rapport er at informere Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af beslutning 1999/51/EF, jf. artikel 9 i beslutningen.

Punkt 1.2 indeholder en kort beskrivelse af beslutningens formål, hovedidéer og bestemmelser. Punkt 2 beskriver, hvordan gennemførelsen er blevet tilrettelagt på europæisk og nationalt plan, mens punkt 3 indeholder en beskrivelse af den faktiske gennemførelse i praksis. Punkt 4 indeholder et resumé af de vigtigste oplysninger¹.

1.2. Beslutningen om at fremme ophold i et andet europæisk land

Den 21. december 1998 vedtog Rådet sin beslutning 1999/51/EF om fremme af ophold i andre europæiske lande som led i vekseluddannelse, herunder lærlingeuddannelse. Beslutningen blev offentliggjort i EFT L 17 af 22. januar 1999, s. 45, og trådte i kraft den 1. januar 2000.

I beslutningen anerkendes de overordnede målsætninger om at begunstige mobiliteten for personer under uddannelse (betragtning 1), forbedre beskæftigelsesperspektiverne for de unge og i vidt omfang bidrage til en bedre social og faglig integrering i arbejdslivet og på arbejdsmarkedet (betragtning 6 og 7) og forbedre erhvervsuddannelsens kvalitet og tiltrækningskraft (betragtning 8).

For at opfylde de særlige målsætninger, der går ud på at fremme erhvervsuddannelsesophold i andre medlemsstater og bidrage til kvaliteten heraf (betragtning 8-10), definerer beslutningen ophold i et eller flere andre europæiske lande (artikel 1 og 2), fastlægger kvalitetsprincipperne for deres gennemførelse (artikel 3) og indfører dokumentet "Europass-uddannelse" (artikel 2 og 4).

Et ophold i et andet europæisk land indebærer en uddannelsesperiode, som en person i en vekseluddannelse, herunder lærlingeuddannelse, har fulgt i en medlemsstat, der er forskellig fra den, som den pågældendes erhvervsuddannelse finder sted i. "Europass-uddannelse" er et fællesskabsdokument til orientering, der bekræfter, at der har fundet et ophold i et andet europæisk land sted, og beskriver dets indhold på de pågældende sprog.

Et ophold i et andet europæisk land kan finde sted inden for de programmer og initiativer, som Fællesskabet finansierer, især Leonardo da Vinci-programmet, og i en hvilken som helst anden sammenhæng. Anvendelsen af dokumentet "Europass-uddannelse" er frivillig: organisationer, der tilrettelægger initiativer, der kvalificerer sig til at være ophold i et andet europæisk land, kan vælge ikke at anvende det.

¹ Denne rapport er baseret på en undersøgelse, udarbejdet af en konsulent, BBJ Consult AG i december 2001, og på oplysninger, der stammer direkte fra de nationale gennemførelsesorganer.

Der gives oplysninger om støtte- og gennemførelsesforanstaltninger (artikel 6), og et finansielt referencebeløb på 7,3 mio. ECU for perioden 1. januar 2000 til 31. december 2004.

Beslutningen henviser kun til medlemsstater, både som oprindelseslande og som værtslande for ophold i et andet europæisk land. Imidlertid er Norge og Liechtenstein også blevet inddraget siden ikrafttrædelsen (den 1. august 2000) af afgørelse truffet af Det Blandede EØS-udvalg nr. 36/2000 om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

Artikel 9 indeholder en bestemmelse om, at der skal udarbejdes en rapport om gennemførelsen af beslutningen, som skal forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet tre år efter beslutningens vedtagelse. Nærværende rapport opfylder denne bestemmelse.

Artikel 9 indeholder også en bestemmelse om en evaluering af virkningerne af beslutningen, der kan blive fulgt op af forslag. Dette krav vil blive efterkommet ved gennemførelsen af en foreløbig evaluering i anden halvdel af 2002, på baggrund af to års gennemførelse (jf. nedenfor).

1.3. Evaluering

Som nævnt ovenfor skal gennemførelsesrapporten ikke være en evaluering i sig selv, selvom den vil være nyttig for evalueringsprocessen og bidrage til at give et første overblik over gennemførelsen.

Der er blevet udarbejdet en evalueringsplan, der omfatter et todages seminar den 3. og 4. juni 2002 som led i det spanske EU-formandskabs program, samt en foreløbig evaluering (udbuddet blev lanceret i januar 2002, og rapporten forventes i december 2002).

Senest i sommeren 2002 vil initiativet "Europass-uddannelse" have været anvendt så længe, at der kan samles tilstrækkelige oplysninger i alle lande om gennemførelsen og virkningerne heraf. Der vil især være mange indehavere af "Europass-uddannelse", der i en række lande har været på arbejdsmarkedet i et helt år. Det vil også være muligt at undersøge den praktiske integrations egnethed i forhold til andre værktøjer, der udvikles inden for anerkendelse og godkendelse af ikke-formel læring.

2. RAMMERNE FOR GENNEMFØRELSEN

Gennemførelsen af beslutningen er stort set decentraliseret. Det er et nødvendigt træk ved initiativet "Europass-uddannelse", da kvalitetskontrollen i forbindelse med mulige ophold i et andet europæisk land kun kan udføres på nationalt plan, eller måske på regionalt plan med national koordinering. På europæisk plan udføres der generel koordinering samt visse centraliserede aktiviteter.

2.1. Koordination og centraliserede aktiviteter

Kommissionen har ansvaret for koordinering, udarbejdelse af dokumenter og forvaltning af den centrale lagerbeholdning, oplysninger på fællesskabsplan, forvaltning af budgettet samt den generelle evaluering.

Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur har ansvaret for disse opgaver, nærmere bestemt direktorat B (erhvervsuddannelse).

2.1.1. Koordination

De vigtigste redskaber i forbindelse med koordinering og udveksling af informationer er periodiske møder med alle de nationale repræsentanter i Kommissionens lokaler, korrespondance pr. e-mail eller almindeligt brev, samt et meget begrænset antal tjenesterejser. Et ikke-bindende samarbejdscharter blev aftalt med de nationale repræsentanter.

Den forberedende fase omfattede to møder med sagkyndige med deltagelse af repræsentanter for de nationale myndigheder i medlemsstaterne, EØS-landene og kandidatlandene, såvel som repræsentanter for de europæiske arbejdsmarkedsparter. Møderne blev afholdt i Bruxelles den 28. maj og 11. november 1999.

Da gennemførelsen indledtes med ikrafttrædelsen af beslutningen den 1. januar 2000, anmodede Kommissionen de faste repræsentationer om at oplyse navnene på repræsentanterne for de organisationer, der officielt var blevet udpeget af medlemsstaterne med henblik på at forvalte gennemførelsen på nationalt plan. De møder, der blev afholdt i den operative fase, var forbeholdt disse repræsentanter. Repræsentanter for de europæiske arbejdsmarkedsparter blev også indbudt til at deltage i disse møder som observatører.

Der blev afholdt tre sådanne møder i 2000 (12. maj og 29. september) og ét i 2001 (6. juni). Der blev fastsat et fjerde møde til den 22. februar 2002.

Mødet i maj 2000 fokuserede på at nå frem til en aftale om samarbejdscharteret (se nedenfor) og om finansielle anliggender. De følgende møder blev anvendt til at udveksle oplysninger og drøfte praktiske problemer. Det næste møde havde til formål at behandle den foreløbige evaluering og den nye finansieringsramme.

Mellem møderne var der hyppige kontakter, som oftest pr. e-mail, mellem de nationale kontaktpunkter og Kommissionen, alt i alt flere hundrede om året. I den indledende fase handlede de ofte om tvivl med hensyn til kriterier for levering og procedurer, senere fokuserede de snarere på udveksling af oplysninger mest af ledelsesmæssige hensyn og var relateret til finansiell støtte og lagerbeholdningen af dokumenter.

Der fandt ikke mange tjenesterejser sted. Kommissionens personale deltog i nogle af de nationale iværksættelseskonferencer eller lignende arrangementer.

Samarbejdscharter

På det første og andet af møderne drøftede de nationale repræsentanter et samarbejdscharter, som de blev enige om (det var allerede blevet drøftet på mødet mellem eksperterne i den forberedende fase). Der er tale om et ikke-bindende dokument, der er udarbejdet af operative hensyn, og som det er hensigten, at medlemsstaterne skal anvende på frivillig basis. Det skal lette samarbejdet ved at definere fælles kvalitetskriterier og fastlægge, hvilken foranstaltning der forventes på nationalt og europæisk plan, jf. beslutning 1999/51/EF.

Med henvisning til de rette artikler i beslutningen eller til de relevante dokumenter definerer charteret udtrykkeligt beslutningens geografiske rækkevidde, dens målsætninger samt de fælles kvalitetskriterier. Den anfører f.eks., at vejlederen, hvis betydning understreges - kan være en person uden for værtsorganisationen (f.eks. personale i en sammenslutning, navnlig hvis værtsorganisationen er en lille virksomhed). Charteret definerer dernæst en række arbejdsarrangementer med hensyn til de operative aspekter af gennemførelsen - f.eks., at Kommissionen kun leverer "Europass-uddannelse-dokumenterne" til de nationale kontaktpunkter (NCP'erne) (eller til de særlige organer, som NCP'erne har anført).

2.1.2. Udfærdigelse af "Europass-uddannelse-dokumenter"

"Europass-uddannelse-dokumenterne" blev udfærdiget centralt af Kommissionen.

Ud fra oplysninger fra medlemsstaterne blev der i første omgang trykt 300 000 eksemplarer - alle EU-sprogene sammenlagt. Engelsk, fransk og tysk udgjorde mere end halvdelen. I 2001 blev der bestilt et genoptryk på i alt 100 000 eksemplarer - næsten halvdelen var på tysk - for at sikre, at lagerbeholdningen ville svare til efterspørgslen i de kommende år.

I overensstemmelse med de nærmere anvisninger i bilaget til beslutningen er "Europass-uddannelse-dokumentet" en brochure i A5-format på 16 sider. 12 sider som beskrevet i bilaget plus 4 sider, der indeholder en oversættelse til de 11 EU-sprog.

Kommissionen forvalter den centrale lagerbeholdning og forsyner NCP'erne på disses foranledning med "Europass-uddannelse-dokumenterne" og kun til dem, jf. aftalen i samarbejdscharteret (jf. punkt 2.1.1 ovenfor).

2.1.3. Oplysninger

Oplysningsaktiviteter på europæisk plan omfattede arrangementer, udarbejdelsen af to dokumenter til informationsbrug i forbindelse med iværksættelsesfasen og forvaltningen af et websted på Europa-serveren.

Den europæiske konference om iværksættelsen blev afholdt den 22.-23. februar 2000 på Costa da Caparica som led i det portugisiske EU-formandskabs program. Den blev åbnet af den portugisiske minister med ansvar for beskæftigelse og erhvervsuddannelse og omfattede en række præsentationer og diskussionsrunder og havde deltagelse af to embedsmænd fra Kommissionen.

Initiativet "Europass-uddannelse" var allerede blevet forelagt i form af et seminar som led i arrangementet "Training 2000" (Bruxelles, den 27.-28. januar 2000). I præsentationen deltog ca. 300 personer, hovedsageligt projektledere og repræsentanter for de nationale eller lokale myndigheder.

Brochuren på 16 sider henvender sig til projektledere og fagfolk, beskriver målsætningen og strukturen i forbindelse med "Europass-uddannelse-dokumentet", og indeholder anvisninger med hensyn til anvendelsen. Folderen på 8 sider er mere tænkt som en PR-aktivitet rettet mod praktikanter. Begge fås på alle EU-sprog og indeholder adresserne på de nationale kontaktpunkter. Alt i alt blev der trykt 225 000 eksemplarer (alle sprog). De blev hovedsageligt formidlet gennem de nationale gennemførelsesorganer, selvom nogle blev leveret direkte af Kommissionen til andre organer i medlemsstaterne. Det blev ikke anset for nødvendigt med et genoptryk, da formålet hermed hovedsageligt var at bistå i forbindelse med iværksættelsesfasen. Både projektledere og praktikanter kan nu finde oplysninger, der er mere målrettet og aktuelle enten i de nationalt udarbejdede brochurer eller på internettet. Webstedet "Europass-uddannelse" indeholder gengivelser af både brochuren og folderen på de 11 sprog.

Nogle få måneder før ikrafttrædelsen blev der åbnet en webside "Europass-uddannelse" på Europa-serveren på webstedet for det daværende GD XXII (som et par uger senere blev til Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur). Det indeholdt oplysninger (på engelsk, fransk og tysk) om initiativernes målsætninger og hovedidéer. I efteråret 2000 blev der lanceret en forbedret udgave på alle EU-sprog, der indeholdt en mere detaljeret beskrivelse, adgang til beslutningens tekst, brochuren og folderen på de 11 sprog, links til NCP'erne samt andre nyttige links.

2.1.4. Finansiell forvaltning

Fællesskabets finansielle støtte består af et årligt tilskud til NCP'erne (ét tilskud pr. land), tildelt ud fra et program for gennemførelsesaktiviteterne - konferencer og seminarer, andre oplysnings- og PR-aktiviteter, indsamling af data og evaluering.

Beslutningen anfører et referencebeløb på 7 300 000 EUR i perioden 2000-2004. Der er blevet oprettet en særlig budgetpost – B3-1020 – til at forvalte dette beløb. Det samlede beløb giver et årsbudget på ca. 1 500 000 EUR, der dækker omkostningerne på centralt niveau (udarbejdelse af dokumenter, evaluering, osv.) samt støtte til nationale aktiviteter. Det gennemsnitlige tilskud var på 50 000 EUR i 2000 og på EUR 60 000 i 2001. Det egentlige tilskud varierer hovedsageligt i henhold til landets demografiske størrelse. Det kan oplyses, at i 2001 var tilskuddet for Tyskland på 85 312 EUR, mens Liechtenstein og Nederlandene anmodede om henholdsvis 9 780 EUR og 44 965,50 EUR.

2.2. De nationale gennemførelsesstrukturer

2.2.1. De nationale kontaktpunkter og deres opgaver

Artikel 6 i beslutningen fastsætter, at de nationale myndigheder udpeger et eller flere organer, der har til opgave at sikre gennemførelsen på nationalt plan og etablere den bedst egnede gennemførelsesmekanisme. I alle medlemsstaterne er opgaven med at gennemføre initiativet "Europass-uddannelse" blevet givet til én eller flere organisa-

tioner. Disse organisationer kaldes normalt "nationale kontaktpunkter" (NCP'er), og har taget det navn, der er anvendt i den europæiske informationsbrochure og -folder.

De nationale kontaktpunkter har til opgave at:

- tilvejebringe oplysninger om initiativet "Europass-uddannelse" og fremme anvendelsen af "Europass-uddannelse-dokumentet"
- forvalte beholdningen af "Europass-uddannelse-dokumenterne" i deres eget land
- modtage anmodninger om "Europass-uddannelse" fra organer, der planlægger at sende praktikanter til udlandet
- forsyne erhvervsuddannelses organisationer med dokumenter efter at have kontrolleret, at projekterne opfylder kriterierne i forbindelse med ophold i et andet europæisk land
- overvåge gennemførelsen på nationalt plan.

NCP'erne yder også assistance med hensyn til, hvordan man søger om at få "Europass-uddannelse-dokumenterne", og hvordan man udfylder dem. Da mange af NCP'erne også er nationale kontorer for Leonardo da Vinci-programmet eller på anden måde aktive som et erhvervsuddannelses- eller mobilitetskontor ud over initiativet "Europass-uddannelse", kan der finde regelmæssig kontakt sted med eventuelle projektledere for ophold i et andet europæisk land, og NCP'erne kan også yde praktisk bistand til ledere af mobilitetsprojekter i forbindelse med etablering af muligheden for et ophold i et andet europæisk land.

2.2.2. *Forskellige nationale strategier*

Mens alle lande har udpeget en enkelt organisation som det førende nationale kontaktpunkt, har nogle også udpeget en eller flere organisationer, der deler eller i det mindste decentraliserer nogle af opgaverne.

Alle de mindre lande, Italien og Det Forenede Kongerige valgte en enkelt organisation som det nationale kontaktpunkt, der reelt set udfører de fleste af opgaverne i forbindelse med gennemførelsen². I de fleste tilfælde er det organisationer, der har et langt større aktivitetsområde inden for læring, og som ofte også optræder som det nationale kontor for Leonardo da Vinci-programmet og andre tværnationale mobilitetsprogrammer. I nogle tilfælde, som f.eks. Spanien og Det Forenede Kongerige, opererer det kontor, der har ansvaret for gennemførelsen, sideløbende med den rette myndighed på regeringsplan, der måske også udfører nogle af opgaverne, især for så vidt angår repræsentation på europæisk plan.

Frankrig udpegede en enkelt organisation på nationalt plan (det nationale kontor for Socrates og Leonardo da Vinci), men etablerede et netværk af regionale kontaktpunkter: to organer pr. region, der hver især tager sig af erhvervsuddannelse - og tilvejebringelse heraf inden for aktivitetsområdet for undervisnings- og landbrugsministeriet på den ene side og for arbejdsministeriet på den anden side. De tre ministerier har underskrevet et nationalt charter og forvalter i fællesskab ordningen

² I Belgien blev der udpeget tre organisationer, en for hvert sprogfællesskab, da der ikke findes en forbundsmyndighed for uddannelse og erhvervsuddannelse.

"Europass-uddannelse". De forskellige strukturer, der er involveret, mødes regelmæssigt, og der er blevet etableret styringsgrupper på forskellige niveauer.

Tyskland udpegede flere organisationer, hvoraf den ene har en koordinerende rolle (og også er ansvarlig for nogle af mobilitetsaktionerne under Leonardo da Vinci). Tre andre organisationer spiller en vigtig rolle for særlige målgrupper, og yderligere organisationer bidrager også til gennemførelsen, hovedsageligt gennem PR-aktiviteter, men også ved at distribuere "Europass-uddannelse-dokumenterne". Det tyske forbundsministerium (*BMBF*) er tilsynsførende.

Den institutionelle placering af NCP'erne varierer også fra et land til et andet:

Tabel 1: Inddeling af nationale kontaktpunkter i institutionstyper (december 2001).

Kontorer med speciale i tværnationale mobilitetsprogrammer for uddannelse og erhvervsuddannelse ³	DK, D, E, F, I, P, N, S, UK
Paraplyorganisationer for erhvervsuddannelsesinstitutioner	IS, NL
Uddannelses- og erhvervsuddannelsesmyndigheder	B(De), FIN, FL, GR
Arbejds- og erhvervsuddannelsesformidlere	B(Fr), B(Nl), IRL
Ministerier*	A, L

* Østrig: Forbundsministerium for Økonomi og Arbejde, Luxembourg: Ministerium for Undervisning, Erhvervsuddannelse og Sport.

I en række lande (f.eks. B(Nl), IRL) er der blevet nedsat ad hoc-styringsudvalg på nationalt og i nogle tilfælde på regionalt plan (F). I andre tilfælde er denne funktion blevet overtaget af et eksisterende udvalg eller nævn, der er ansvarlig for samtlige den pågældende organisations aktiviteter (f.eks. DK). Der er normalt repræsentanter for arbejdsmarkedets parter i disse udvalg.

Som anført i tabellen nedenfor blev gennemførelsesstrukturen i et mindretal af landene stort set defineret og var klar til at blive indført i begyndelsen af 2000, da beslutningen trådte i kraft. I en række lande var organisationerne straks blevet udpeget, men det var nødvendigt med yderligere et par måneder, inden de blev operationelle. Kun to lande havde væsentlige forsinkelser med hensyn til at etablere de nationale mekanismer, men i begyndelsen af 2001 var de også operationelle.

³ Mens de alle er enten Leonardo da Vinci-kontorer eller i det mindste ansvarlig for koordinering af de særlige Leonardo da Vinci-aktiviteter, er nogle af dem store organisationer med meget mere omfattende opgaver.

Tabel 2: Den operationelle status blev opnået

primo 2000	A, D, DK, F, FIN, S, UK
medio 2000	IRL, Nederlandene
ultimo 2000	B(De), B(Fr), B(Nl), FL, I
primo 2001	GR, ISL, L, N
ultimo 2001/primo 2002	E, P

3. GENNEMFØRELSESAKTIVITETER

3.1. Nationale politikker og praksis

NCP'erne har eneansvaret for distribution inden for deres respektive lande. "Europass-uddannelse-dokumenterne" kan kun sendes til ledere af mobilitetsprojekter, der skal formidle disse til praktikanter, efter at det er afprøvet, at deres projekter opfylder betingelserne for et ophold i et andet europæisk land, hvilket klart er en opgave for NCP'erne eller netværket af interne kontakt- og formidlingspunkter, som disse koordinerer.

3.1.1. Fastlæggelse af et ophold i et andet europæisk land

NCP'erne i de fleste lande rapporterede, at alle dokumenter blev udstedt til personer, der deltog i et ophold i et andet europæisk land, som opfyldte kriterierne i beslutningen (artikel 2 og 3), dvs. vekseluddannelse, der er anerkendt eller bekræftet af de kompetente myndigheder; et partnerskab mellem den udsendende organisation og værtsorganisationen etableret ved en aftale om indhold, målsætninger, varighed, metode og praktiske aspekter i forbindelse med et ophold i et andet europæisk land; assistance af en vejleder. I nogle få tilfælde blev dokumenterne trukket tilbage, da visse kriterier ikke var opfyldt, eller ansøgningen om det pågældende ophold ikke var ordentligt udfyldt.

Tyskland udgjorde en vigtig undtagelse. Som det blev meddelt i en undersøgelse udført af universitetet i Köln (jf. artikel nedenfor), udstedte de tyske NCP'er også "Europass-uddannelse-dokumenter", hvor ikke alle kvalitetskriterier for et ophold i et andet europæisk land var opfyldt - f.eks. også i tilfælde, hvor der ikke var blevet udpeget en vejleder for opholdet. Tilsyneladende opfyldte en hel del ophold faktisk ikke kriterierne i beslutningen på nogle punkter.

For at sikre de forskellige aktørers gensidige forståelse og ensartede anvendelse af kvalitetskriterierne blev der i nogle tilfælde truffet aftale om nationale samarbejdschartre (B(Nl), F) ud over det europæiske samarbejdschartre. I nogle franske regioner blev der også opnået enighed om regionale chartre.

Alle landene er tilsyneladende bekymret for, at "Europass-uddannelse" bliver anvendt til bare at attestere en hvilken som helst form for mobilitet frem for snarere at blive anvendt til at forbedre kvaliteten inden for den tværnationale mobilitet i forbindelse med erhvervsuddannelse.

De fleste lande har ikke begrænset omfanget og accepterer et hvilket som helst initiativ inden for vekseluddannelse (uddannelse). Imidlertid blev "Europass-uddannelse-dokumenterne" i Danmark kun fordelt til organisationer, der er anerkendt inden for det toleddede system af vekseluddannelse og erhvervsuddannelse.

3.1.2. *Distributionsprocedurer og håndtering i praksis*

I de fleste lande blev den følgende procedure vedtaget: den udsendende organisation, hvis projekt var blevet anerkendt til at kvalificere som et ophold i et andet europæisk land, modtager "Europass-uddannelse-dokumentet" fra NCP'et, udfylder den første side og afleverer dette til praktikanten, førend denne påbegynder opholdet i udlandet. Værtsorganisation udfylder de relevante dele ved afslutningen af praktikantopholdet, og praktikanten medbringer dokumentet til den udsendende organisation, der sørger for den nødvendige oversættelse. I nogle tilfælde afholdes der en mindre ceremoni, når det endelige dokument udstedes til praktikanten. Det var af og til nødvendigt at fravige denne procedure på grund af særlige omstændigheder - forsinkelser i post-forsendelsen, fejl osv.

Tyskland udgør en bemærkelsesværdig undtagelse (hvor ca. halvdelen af "Europass-uddannelse-dokumenterne" blev distribueret): dokumenterne sendes fra den udsendende organisation til værtspartneren, der udfylder og returnerer dem. Praktikanten modtager først dokumentet, når opholdet er slut, normalt ved en særlig ceremoni.

"Europass-uddannelse-dokumentets" format volder nogle praktiske problemer, da der ikke er megen plads til at beskrive praktikopholdet, og da det kun er muligt at udfylde det i hånden eller på maskine. Med henblik på at gøre det muligt for projektledere at anvende en computer, har det italienske NCP udarbejdet små selvklæbende etiketter.

Det hævdes ofte af gennemførelsesorganerne og projektlederne, at et elektronisk format ville være mere hensigtsmæssigt. Det blev også bragt op i en skriftlig forespørgsel af et medlem af Europa-Parlamentet i sommeren 2000⁴.

En række lande valgte at tilføje nogle træk til "Europass-uddannelse-dokumenterne" enten af praktiske årsager eller for at forbedre dokumentets status.

Hermed menes, at mange lande giver et nummer til hvert "Europass-uddannelse-dokument" (B(Fr), B(Nl), GR, IRL, ISL, N, S, UK) eller til hvert ophold i et andet europæisk land (F, I). Det beskytter mod tab eller forfalskning og gør det nemmere at holde øje med, hvad der sker med det enkelte dokument; nummeret er i nogle tilfælde en sammensat kode, der angiver, hvilken sektor eller type den udsendende organisation hører til (B(Fr), F). Indehaverens fødselsdag er i nogle tilfælde også medtaget (ISL, N, S), og svenske projektledere kan tilføje et billede. I Det Forenede Kongerige er "Europass-uddannelse-dokumenterne" i et plastikomslag.

⁴ Skriftlig forespørgsel E-2478/00 af Karl von Wogau (PPE-DE) til Kommissionen (24. juli 2000); svar afgivet af Viviane Reding, på Kommissionens vegne (29. september 2000); EFT C 113 E af 18.4.2001 (s. 106).

Den omstændighed, at "Europass-uddannelse-dokumenter" kan indeholde oplysninger om op til tre ophold, kan vanskeliggøre tilsynet noget. I mange lande har NCP'et kun en vis form for kontrol med det første ophold. Dernæst er det op til indehaverne af "Europass-uddannelse", om de vil informere det nationale organ om andre ophold. Det franske system gør det muligt også at holde øje med efterfølgende ophold; hvis der er tale om en anden udsendende organisation end den første, får praktikanten et nyt dokument, hvorimod ophold fra den samme organisation opføres på samme dokument. I nogle lande, navnlig Tyskland, har NCP'et kun ansvaret for "Europass-uddannelse-dokumenterne" og ikke for selve opholdene. I andre lande, såsom Italien, udstedes der et nyt "Europass-uddannelse-dokument" for hvert ophold.

3.2. Oplysninger om ophold i et andet europæisk land og anvendelsen af "Europass-uddannelse-dokumenterne"

Den centrale aktivitet i forbindelse med gennemførelsen er at formidle "Europass-uddannelse-dokumenterne" til de endelige brugere gennem de udsendende organisationer, der selv modtager dokumenterne fra NCP'erne. NCP'erne har alene ansvaret for formidlingen i deres respektive lande. "Europass-uddannelse-dokumenterne" kan sendes til ledere af mobilitetsprojekter, der skal udstede disse til praktikanterne, men kun efter at have afprøvet, at projekterne opfylder betingelserne for et ophold i et andet europæisk land. Dette er en oplagt opgave for NCP'erne, der kan vælge at udføre den gennem et koordineret netværk af interne kontakt- og formidlingspunkter.

Selve formidlingen af "Europass-uddannelse-dokumenterne" til erhvervsuddannelsesorganisationer blev indledt på forskellige tidspunkter i de enkelte lande, således at både antallet af udstedte "Europass-uddannelse-dokumenter" og de tilgængelige oplysninger varierer betydeligt. I nogle lande var etableringen af distributionsstrukturen forsinket, mens det i andre lande blev besluttet at etablere og afprøve en kraftig IT-løsning, inden man begyndte at udstede dokumenterne. Siden december 2001 har alle distributionsordningerne fungeret uden problemer i samtlige lande.

Indtil november 2001, var der blevet udstedt ca. 19 300 "Europass-uddannelse-dokumenter" i 18 lande tilsammen (jf. afsnittet nedenfor).

De statistiske oplysninger, der indtil videre er tilgængelige, varierer fra land til land, da hvert enkelt land har forskellige systemer til overvågningen af gennemførelsen, og i en række lande var gennemførelsesperioden temmelig kort.

3.2.1. Mængde pr. land

Som nævnt ovenfor, var det samlede antal "Europass-uddannelse-dokumenter", der rent faktisk var blevet udstedt i 18 lande indtil november 2001, på ca. 19 300. Selvom "Europass-uddannelse-dokumentet" kan indeholde oplysninger om op til tre ophold i et andet europæisk land, har kun en meget lille del af praktikanterne udfyldt og berettet om mere end et ophold, således at antallet af egentlig udstedte dokumenter stort set er det samme som antallet af gennemførte ophold.

Tabel 3: Ophold i et andet europæisk land, målt på "Europass-uddannelsedokumenter" indtil november 2001.

A	980	F	2 698	L	100
B(De)	26	FIN	500	NL	275
B(Fr)	70	FL	11	N	42
B(Nl)	236	GR	450	P	54
DK *	1 300	IS	13	S	409
D	9 614	IRL	54	UK	1 868
E	foreligger ikke	I	602		
EUR-18			19 302		

* Antal dokumenter, der blev anmodet om af erhvervsuddannelsesorganisationer. I princippet er nogle af de pågældende ophold måske ikke gennemført (projektet blev afbrudt, den enkelte praktikant afbrød opholdet, osv.). Kilde: Rapport udarbejdet af en ekstern kontrahent, BBJ Consult AG.

Selv om tabellen som helhed afspejler befolkningens størrelse, uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne samt de forskellige hastigheder, hvormed initiativet "Europass-uddannelse" blev gennemført, er de tyske tal ret så bemærkelsesværdige: Tyskland alene stod for næsten halvdelen af opholdene i et andet europæisk land. Dette kan for det første forklares gennem størrelsen af det toleddede system: kun 1 % af 600 000 lærlingeuddannelser, der blev indgået kontrakt om i Tyskland i 2000, omfattede udenlandsophold, men selv dette betyder 6 000 ophold. For det andet omfatter det tyske tal også projekter, der ikke opfyldte de aftalte kriterier, og som de fleste øvrige lande ikke ville have godkendt som ophold i et andet europæisk land (jf. 3.1.1. ovenfor).

Mindre lande såsom Østrig og Danmark oplyste også høje tal proportionalt set (tallene fra Danmark er endnu ikke bekræftet). Andre store "bidragsydere" var Frankrig og Det Forenede Kongerige. I alle disse lande findes der en kombination af et godt udviklet lærlingssystem og en veletableret tradition for praktikanter tværnationale mobilitet, der ikke kun trækker på fællesskabsprogrammerne.

Lærlingenes tværnationale mobilitet har ikke så lang en tradition i Italien som i Frankrig – hvilket stort set forklarer den store forskel mellem disse to lande, der befolkningsmæssigt ligner hinanden. Næsten alle italienske ophold fandt sted inden for fællesskabsprogrammerne (som oftest Leonardo da Vinci).

Manglen på oplysninger fra Spanien skyldes en forsinkelse i etableringen af gennemførelsesmekanismen i Spanien.

3.2.2. *Bevægelser mellem landene*

De tilgængelige oplysninger er ufuldstændige og henviser ikke altid til den samme tidsperiode. Der, hvor oplysningerne findes, bør det bemærkes, at der på dette stadium af gennemførelsen stadigvæk er begrænsede oplysninger for en række lande,

således at et enkelt mobilitetsprojekt, der retter sig mod et bestemt land, kan antyde tendenser, der kan vise sig at være forkerte på længere sigt.

Tabel 4. Bevægelser mellem landene.*

TIL	A	B	D	DK	E	EL	F	FIN	FL	I	IRL	ISL	L	NL	N	P	S	UK		
FRA																			I ALT	FRA
A																			-	A
B(De)	5		16				2			1	1		1						26	B(De)
B(Nl)			13		71		53	11		11	1			16	9	2	12	37	236	B(Nl)
B(Fr)			4		4		5				10			46					69	B(Fr)
D	9	2		3	120	15	335	7		91	47		60	22	18		18	205	952	D
DK																			-	DK
E																			-	E
EL			14		8		8	1		17	2					2		8	60	EL
F	20	51	430	16	395	16		26	3	146	197	2	38	43	3	39	68	745	2238	F
FIN	15	5	70	9	66	31	42			30	15			20	10	3	37	113	461	FIN
FL										1	4							6	11	FL
I	19	12	116	1	184	7	186	28			61			13		21	14	321	983	I
IRL	8		21				1			15							8	1	54	IRL
ISL																			-	ISL
L	3	4	30			1	57				1				1		4		101	L
NL	6	36	48	5	11	1	33			4	6					28	1	96	275	NL
N	2	3	11	2						2				7				15	42	N
P			6		13		8	2		22						3			54	P
S	5	1	65	9	47		33	14		48	28			27	19			113	409	S
UK																			-	UK
I ALT	92	114	844	45	919	71	763	89	3	388	373	2	99	194	60	98	162	1660	5976	
TIL	A	B	D	DK	E	EL	F	FIN	FL	I	IRL	ISL	L	NL	N	P	S	UK	I ALT	

* Der findes ikke oplysninger for alle lande (angivet ved "-"). For nogle lande henviser oplysningerne til en periode efter november 2001.

Alle lande er værter for ophold i et andet europæisk land. Den omstændighed, at engelsk er det mest talte fremmedsprog, bidrager til den popularitet, som både Irland (første destination blandt mindre lande) og Det Forenede Kongerige (mest populær destination i al almindelighed) oplever. Dette er blevet bekræftet af NCP'erne.

Eksistensen af veletablerede traditioner for bilateral udveksling mellem nabolande, såsom det fransk-tyske ungdomsudvekslingssystem, har klart også en indvirkning. Nogle oplysninger synes også at antyde en indflydelse i form af socialt, kulturelt og sprogligt slægtskab (I til E og F) og udvekslinger af økonomiske årsager (I og D). På den anden side kan en sproglig og geografisk afstand skabe en stærk interesse (B(Nl), D og S til E; spansk som verdenssprog kan også spille en rolle).

3.2.3. Varigheden af praktikopholdene

Mens der ikke findes detaljerede kvantitative oplysninger for alle lande, synes det uomtvisteligt, at varigheden af et praktikophold i udlandet varierer fra 3 til 15 uger med et vist tyngdepunkt omkring de to yderpunkter: kortere (3-4 uger) og længere ophold (9-12 uger). Dette mønster er meget tydeligt for B(Nl), GR og L (selvom sidstnævnte også rapporterer om en række ophold på 6 uger). I Frankrig er 60 % af praktikopholdene i udlandet på mellem 4 og 12 måneder, resten fordeles ligeligt mellem kortere og længere ophold. Irland oplyser en gennemsnitlig varighed på 8

uger, mens ophold fra Norge varer 9 til 16 uger, og ophold fra Liechtenstein 12 til 24 uger. I Sverige er den hyppigste varighed på 3 uger, men der berettes også om længere praktikophold (3, 5 eller 6 måneder eller endog et år). Finland rapporterer om en gennemsnitlig varighed på ca. 6 uger, men der har været projekter på op til 30 uger.

3.2.4. *Køn og alder blandt indehaverne af "Europass-uddannelse"*

De tilgængelige oplysninger tyder på, at der generelt er flere kvinder end mænd, der deltager i de ophold, hvortil der blev anmodet om "Europass-uddannelsedokumenter".

De små lande udviser et blandet mønster: mens der i de belgiske sprogsamfund er flere mænd end kvinder, der er indehavere af "Europass-uddannelsedokumenterne" (40 mod 31 i B(Fr) og 120 mod 116 i B(Nl)), følger Irland (38 kvinder og 16 mænd) og Sverige (204 kvinder og 160 mænd) tendensen, og forskellen bliver særlig stor i Finland (329 kvinder og 137 mænd). Oplysningerne er især interessante for lande med mange indehavere af "Europass-uddannelse": i både Tyskland og Frankrig vedrørte 55 % af opholdene kvinder. I Frankrig var 1 525 af 2 697 indehavere af de indtil november 2001 udstedte "Europass-uddannelsedokumenter" kvinder (mandlige indehavere udgjorde 1 127). I Tyskland udgjorde kvinderne 4 786 af de 8 635 anmodninger, som der foreligger oplysninger om, (mod 3 849 anmodninger fra mænd).

Fordelingen på aldersgrupper, der kun findes for få lande, tyder på et stort flertal af unge på ca. 20 år. I den flamske del af Belgien er 75 % af indehaverne af "Europass-uddannelse" mellem 18 og 25 år. Norge skelner mellem en aldersgruppe på 16-19 og en aldersgruppe på 20-23, hvilket omfatter de fleste af indehaverne af "Europass-uddannelse" (den yngste gruppe er lidt større). I Frankrig er 62 % af praktikanterne, der deltager i de disse ophold, mellem 19 og 21 år, 14 % er yngre (16-18) og 20 % ældre (22-25). Gennemsnitsalderen på de finske indehavere af "Europass-uddannelse" er på 22 år.

3.2.5. *Uddannelsesniveau og institutionstype*

Oplysninger om, hvilket uddannelsesniveau opholdet i et andet europæisk land finder sted på, og hvilken institutionstype der udsteder dem, findes ikke for alle lande, men det er muligt at give en oversigt.

Hvis man tager hensyn til forskellene i de nationale systemer, ligner situationen i en række lande hinanden (A, B(Nl), FIN, IRL, ISL, I, S), dvs. ca. 80 % af de personer, der tager på et ophold i et andet europæisk land, befinder sig på 10. til 12. klassetrin, og går på erhvervsuddannelsesinstitutioner eller på tekniske skoler. Generelt set beretter disse lande om ophold – 10 til 20 % – der finder sted på et højere uddannelsesniveau, - mindre end 10 % – finder sted som led i erhvervsuddannelsesprogrammer på et lavere niveau.

I Frankrig udgør programmer, der finder sted på 10. til 12. klassetrin og kortere programmer efter 9 klasse næsten 75 % af opholdene, ligeligt fordelt på de to grupper, og ca. 13 % henholdsvis under 10. og efter 12. klassetrin. Der findes "lærlinge" i det franske system på alle niveauer, herunder også på de videregående uddannelser.

Lærlinge og studerende på 10. til 12. klassetrin fordeles ligeligt om de "Europass-uddannelse-dokumenter", der er udstedt på Island. I Luxembourg, Nederlandene og Norge befinder næsten alle deltagere sig i erhvervsuddannelsesordninger op til 12. klassetrin, hvilket i nogle tilfælde omfatter lærlinge. De græske deltagere i "Europass-uddannelse" har generelt allerede afgangsbrevise efter 12. klassetrin og går på institutioner for videregående uddannelser eller på erhvervsuddannelsesinstitutioner som led i programmer, der finder sted efter 12. klassetrin. I den fransktalende del af Belgien og i Irland blev der anmodet om og anvendt "Europass-uddannelse-dokumenter" af institutioner inden for de videregående uddannelse.

Mønstret er helt anderledes i Tyskland, da det her er sandsynligt, at de fleste tyske ophold, der udgør ca. halvdelen af alle europæiske ophold, vedrører lærlinge, der befinder sig på grunduddannelsesniveaet. En analyse, der figurerer i undersøgelsen foretaget af universitetet i Köln, synes at bekræfte dette forhold.

3.2.6. De forskellige sektors deltagelse og smv'ernes engagement

Oplysninger om hvilke sektorer der er berørt af ophold i et andet europæisk land, foreligger kun i sporadisk form. For lande, der har disse oplysninger, er hotel- og restaurationsbranchen samt turistbranchen ofte den mest populære sektor (36 % for FIN, 27 % for N, 30 % for L). Mange ophold vedrører også andre brancher (f.eks. I: 25 % i de generiske tjenester; FIN: 21 % inden for social og sundhedsvæsenet), men næsten alle sektorer er omfattet af mindst nogle ophold.

Smv'ers engagement ud over organisationer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse synes indtil videre ikke at være særlig udbredt. I flere tilfælde er der endnu ikke truffet nogen særlig foranstaltning for at fremme smv'ernes deltagelse, idet NCP'erne har koncentreret deres ressourcer på at få ordningen i gang.

Der er mange lærlinge, der arbejder i smv'er, og det er et velkendt fænomen, at det ikke er et nemt valg for små virksomheder at sende en lærling til udlandet selv ikke i en kort periode. På den ene side opfatter de smv'er, der anerkender fordelene ved at sende deres lærlinge til udlandet, "Europass-uddannelse-dokumenterne" som et middel til at øge lærlingeuddannelsens status og motivere lærlingene. Det franske NCP berettede, at denne positive holdning bliver mere og mere udbredt, og det blev rapporteret i den tyske evalueringsundersøgelse, som universitetet i Köln udførte.

På den anden side er der visse virksomheder - uanset størrelsen - der ikke kan se nogen fordel ved, at deres lærlinge tilbringer tid i udlandet. Det er ret usandsynligt, at "Europass-uddannelse" som sådan vil ændre deres holdning, selv når den bliver mere kendt. Det forlød bl.a. fra det tyske NCP, at smv'erne indtil videre ikke kan se nogen særlig fordel ved "Europass-uddannelse".

Smv'ernes deltagelse som værtsorganisationer er generelt højere. Grækenland rapporterer, at smv'erne er lige så talrige som uddannelsesinstitutionerne, og et regionalt fransk kontaktpunkt oplyser, at flertallet af værtsorganisationerne er smv'er.

3.2.7. Relationer til andre programmer og initiativer

Selv om der ikke ofte findes kvantitative oplysninger, bekræftes forbindelsen til Leonardo da Vinci-programmet af alle NCP'er, selvom den forholdsmæssige

betydning varierer: f.eks. er næsten alle ophold i Italien og Norge mobilitetsprojekter under Leonardo da Vinci, mens ca. halvdelen af de udsendende organisationer i Sverige har søgt om støtte inden for andre programmer, og Leonardo da Vinci bidrager til kun godt en tredjedel af alle finske ophold og en fjerdedel af alle franske ophold.

Den rolle, som andre fællesskabsstøttede initiativer og programmer har spillet, har indtil videre været meget begrænset: 5 % af de franske ophold og 2 % af de finske har fået støtte under Socrates. Nogle Youth-projekter blev berørt i Italien, og nogle få franske ophold fik støtte under Equal.

Bortset fra den tilsyneladende overensstemmelse mellem mobilitetsprojekterne under Leonardo da Vinci og konceptet bag ophold i et andet europæisk land forekommer forbindelserne at være noget institutionaliserede. På den ene side henviser afgørelsen om Leonardo da Vinci udtrykkeligt til beslutningen om ophold i et andet europæisk land⁵. På den anden side er mange NCP'er også nationale kontorer for Leonardo da Vinci (jf. punkt 2.2 ovenfor).

I Italien er der for ca. 89 % af mobilitetsprojekternes vedkommende under Leonardo-programmet 2001 også blevet søgt om "Europass-uddannelse". I Danmark har alle mobilitetsprojekter under Leonardo, der blev godkendt i 2001, del 1 og 2, automatisk fået tilsendt det samme antal Europass-dokumenter, som der er støttemodtagere.

Programmer uden for Fællesskabets ramme spillede også en rolle i en række lande. De omfatter:

- Det fransk-tyske ungdomsudvekslingsprogram, der har eksisteret i mange år, og som allerede er blevet omtalt.
- Programmet kaldet "Training Bridge", der fremmer det engelsk-tyske samarbejde inden for erhvervsuddannelser (blev lanceret i december 1998).
- Det danske PiU-program, der gør det muligt for unge danskere i begyndelsen af deres erhvervsuddannelse at få praktisk uddannelse i udlandet.
- Det skandinaviske program kaldet "Nordplus Junior".

3.3. Information og fremmende foranstaltninger

I mange lande indledtes informationsaktiviteterne i forbindelse med initiativet "Europass-uddannelse", inden ordningen trådte i kraft gennem afholdelsen af en iværksættelseskonference i de sidste måneder af 1999 (DK, D, F, FIN, NL, L, S, UK). I stedet for en sådan konference afholdt Østrig en oplysningskampagne, og i 2000 og 2001 afholdt en del lande en række regionale arrangementer ud over eller i stedet for den nationale konference. Nogle lande (I, N) foretrak at afholde konferencen, efter at ordningen var godt etableret og i brug. Disse konferencer havde normalt deltagelse af

⁵ Jf. Rådets afgørelse 1999/382/EF af 26. april 1999 om iværksættelse af anden fase af Fællesskabets handlingsprogram for erhvervsuddannelse "Leonardo da Vinci", EFT L 146 af 11.6.1999, s. 33. Omtalen findes i bilag I, afdeling II, punkt 1, s. 40.

udbydere af erhvervsuddannelser, ledere af mobilitetsprojekter, repræsentanter for arbejdsmarkedets parter samt nationale og lokale myndigheder.

Specifikke arrangementer, ressourcer og kampagner var ikke de eneste midler, der blev anvendt i forbindelse med information om og fremme af initiativet "Europass-uddannelse". Arrangementer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse på nationalt og lokalt plan omfattede ofte en stand eller en præsentation af initiativet "Europass-uddannelse". Dette blev klart gjort lettere af den omstændighed, at NCP-funktionen ofte er en integreret del af eller tæt forbundet med mere almene uddannelses- og erhvervsuddannelsesorganisationer (jf. punkt 2.2.2 ovenfor).

Ud over at distribuere Kommissionens brochure og foldere udarbejdede alle lande deres eget informationsmateriale som regel rettet mod den brede offentlighed, men sommetider også rettet mod særlige målgrupper. Nogle lande afsatte også ressourcer til projektledere og mulige støttemodtagere. Østrig producerede f.eks. en cd-rom, Italien udgav en omfattende håndbog og et CD-card; Norge producerede en særlig video og en multimediapræsentation.

En række medlemsstater udarbejdede websteder om den nationale "Europass-uddannelse", der ikke bare indeholdt almindelige oplysninger, men også praktiske anvisninger i, hvordan man får fat i og anvender dokumentet, og nogle havde en interaktiv grænseflade med det informationssystem, der anvendes til at forvalte initiativet. Det franske system, der gør det muligt for projektledere at arbejde online, blev også anvendt af de italienske og norske NCP'er. Sidstnævnte integrerede det i en ordning, som det anvender som et nationalt kontor for Leonardo da Vinci. Nogle websteder har også en mailbox, hvor man kan få hjælp. Den er tilgængelig for alle, der har adgang til internettet.

3.4. Evaluering

Der er allerede foretaget nationale evalueringer i enkelte lande, nemlig Finland, Tyskland, Nederlandene og Sverige.

Den finske forskning blev udført løbende, og der blev indhentet rapporter fra de studerende og fra koordinatorerne. Generelt hilste både erhvervsuddannelsesorganisationer og praktikanter "Europass-uddannelse" velkommen, selvom de mente, at selve dokumentet kunne gøres mere brugervenligt. Navnlig anså de studerende på erhvervsuddannelserne, svarende til 10.-12. klassetrin, "Europass-uddannelse-dokumentet" for at være et godt bevis på en erhvervsuddannelsesperiode i udlandet. Ca. én studerende ud af fire mente, at "Europass-uddannelse-dokumentet" ville være meget nyttig for den pågældende i fremtiden, og halvdelen af alle studerende mente, at det sandsynligvis ville være nyttigt. De fleste studerende var tilfredse eller meget tilfredse med deres erfaring med et ophold i et andet europæisk land (4 % var ikke tilfredse).

Den tyske undersøgelse, udført af instituttet for forskning i håndværkersektoren under universitetet i Köln, omfattede alle tyske kontaktpunkter, ca. 300 ledere af tværnationale mobilitetsprojekter og en række indehavere af "Europass-uddannelse". Den indeholdt oplysninger om den praktiske anvendelse, fordelene og den måde Europass-uddannelse blev opfattet på. Som omtalt ovenfor blev der i undersøgelsen konstateret, at de tyske NCP'er har tendens til at udstede "Europass-uddannelse-

dokumenterne", også selvom ikke alle kvalitetskriterier for et ophold i et andet europæisk land er opfyldt (jf. punkt 3.1.1 og 3.2.1 ovenfor). Ydermere blev det konstateret, at der ingen problemer var med virksomhedernes godkendelse af uddannelsen, at praktikanterne ville foretrække selv at kunne anmode direkte om "Europass-uddannelse", at NCP'er og erhvervsuddannelsesorganisationer anså "Europass-uddannelse" for at være et relativt godt værktøj, der giver ophold i andre EU-lande mere status, hvilket eventuelt er en hjælp på arbejdsmarkedet, at brugernes holdning til uddannelsen var meget forskellig, og at formatet var ikke brugervenligt. Konklusionen var, at "Europass-uddannelse" kunne blive et godt værktøj med henblik på at dokumentere erfaring fra udlandet, men det skulle gøres mere brugervenligt, og kendskabet hertil skulle øges.

Den hollandske undersøgelse blev udført af CINOP på et meget tidligt stadium i gennemførelsesfasen. Der blev indhentet svar fra personale fra 10 erhvervsuddannelsesorganisationer og fra nogle indehavere af "Europass-uddannelse". Den omhandlede strategi, procedurer, tilrettelæggelse, oplysning, værtsorganisationer og virkninger. En lang række praktikanter og erhvervsuddannelsesorganisationer var af den opfattelse, at "Europass-uddannelse" ikke kunne have stor indflydelse på arbejdsmarkedet, da det ikke var tilstrækkelig kendt. Undersøgelsen indeholdt forslag om etablering af et elektronisk "Europass-uddannelse", udbredelse af kendskabet til ressourcer og gennemførelsesstrukturen, fremme af værdien af "Europass-uddannelse" som dokumentation for indehaverens europæiske tilsnit.

Den svenske undersøgelse, der blev udført direkte af det nationale kontaktpunkt blandt projektledere og et udsnit af indehavere af "Europass-uddannelse", fokuserede på opfattelsen og anerkendelsen af "Europass-uddannelse". Den fælles europæiske struktur blev generelt påskønnet. Nogle organisationer mente, at dokumentet havde motiveret deres studerende til at tage til udlandet. Det at have et dokument, man kunne fremvise til fremtidige arbejdsgivere, øgede opholdets status. De fleste organisationer mente, at "Europass-uddannelse-dokumentet" kunne være med til at skaffe indehaveren et arbejde, da det var et bevis på erfaring, hvilket normalt var en efterspurgt vare på arbejdsmarkedet, men det ville være endnu bedre, hvis "Europass-uddannelse-dokumentet" kunne indeholde en bedre beskrivelse af færdighederne.

4. KONKLUSIONER

To år efter ikrafttrædelsen af Rådets beslutning 1999/51/EF kan der gøres følgende status for gennemførelsen:

- gennemførelsesmekanismen er nu etableret og forløber uden problemer, især fremhæves det, at
 - alle medlemsstater har udpeget en eller flere eksisterende organisationer - kaldet "nationale kontaktpunkter" (NCP'er), der har ansvaret for at gennemføre initiativet "Europass-uddannelse"
 - Kommissionen har været medvirkende til at fremme koordinering og udveksling af oplysninger gennem møder mellem NCP-repræsentanter; Kommissionen og NCP'erne er blevet enige om et ikke-bindende samarbejdscharter

- den faktiske formidling er påbegyndt i alle lande (med en undtagelse, hvor den vil blive indledt i begyndelsen af 2002) og vil løbe indtil november 2001:
 - der er blevet udstedt ca. 19 300 "Europass-uddannelse-dokumenter"
- generelt blev dokumenterne udstedt for at dokumentere ophold i et andet europæisk land, der opfyldte de kriterier, der var fastlagt i beslutningen, selvom det ikke altid var tilfældet, som f.eks. i Tyskland
- de oplysninger, der er til rådighed, viser især at:
 - alle lande har været vært for eller er vært for ophold i et andet europæisk land; engelsktalende lande er de foretrukne destinationer
 - praktikantopholdet i udlandet varierer fra 3 til 15 uger
 - generelt set var et lille flertal af indehaverne af "Europass-uddannelse" kvinder (ca. 55 %)
 - et overvældende flertal af indehaverne af "Europass-uddannelse" er ca. 20 år (17 til 23)
 - ca. trefjerdedele af indehaverne af "Europass-uddannelse" er under uddannelse eller erhvervsuddannelse på op til 12. klassetrin; uddannelsesniveauer under og over disse udgør 10-15 % af tilfældene
 - hotel- og restaurationsbranchen samt turistbranchen er ofte den mest populære sektor, selvom alle sektorer er omfattet af et eller flere ophold
 - Smv'er (ud over organisationer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse) er normalt ikke involveret som udsendende organisation, selvom de ofte selv er værter for ophold i et andet europæisk land
 - en god del af opholdene hører ind under Leonardo da Vinci-programmet, selvom vægten heraf varierer betydeligt fra et land til et andet (30 til 100 %); andre fællesskabsfinansierede programmer (Socrates, Ungdom, Equal) spiller en marginal rolle, mens bilaterale eller nationale initiativer i nogle lande udgør op til 50 % af opholdene i et andet europæisk land
- information og fremmede foranstaltninger har været genstand for konferencer i forbindelse med iværksættelse, distribution af informationsbrochurer og -foldere, der er blevet fremstillet på både europæisk og nationalt plan, deltagelse i relevante arrangementer, oplysningskampagner, internetwebsteder, osv.
 - internetwebsteder forvaltes både på europæisk og på nationalt plan, i nogle lande indgår de i et ledelsesmæssigt informationssystem
- repræsentanter for de europæiske arbejdsmarkedsparter deltager i koordinationsmøderne; på nationalt plan deltager repræsentanter for arbejdsmarkedets parter ofte i styringsgrupper eller tilsvarende organer

- nogle lande har udført nationale evalueringsundersøgelser; på europæisk plan er der udarbejdet en evalueringsplan, der omfatter et seminar (3.-4. juni 2002) og en foreløbig evalueringsundersøgelse (planlagt til december 2002).